



Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Antoni

Nazwisko: Chruściel

Miejsce urodzenia: Gniewczyna Łąncucka

Data urodzenia: 16-06-1895

Imię ojca: Andrzej

Imię matki: Katarzyna

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Teczka zawiera akta operacyjne dotyczące gen. Antoniego Chruściela ps. "Monter". Ww. w czasie wojny był dowódcą Warszawskiego Okręgu AK, latem 1944 był jednym z inicjatorów decyzji o wybuchu walk w stolicy. Po wybuchu Powstania Warszawskiego odpowiadał za koordynację całości walk na terenie Warszawy. Od 20.09.1944 z rozkazu Komendanta Głównego AK dowodził Warszawskim Korpusem Armii Krajowej. Po zakończeniu walk trafił do niewoli niemieckiej. W maju 1945 trafił do PSZ na Zachodzie. Z materiałów wynika, że MBP interesowało się A. Chruścielem już od 1946 roku. Przechodzi on w zeznaniach zatrzymanych wówczas dowódców Kedywu AK. Podczas kolejnych lat Departament Śledczy MBP sukcesywnie zbierał dane na temat ww podczas wojny oraz jego losach po 1945 roku. Prowadził również poszukiwania jego rodziny w kraju. UB ustaliła wówczas, że gen. "Monter" przebywał w Londynie, gdzie miał prowadzić "przedsiębiorstwo tapicerskie" wraz z nim miała być również jego rodzina. Ustalono również, że A. Chruściel "współpracuje również z emigracyjnym sztabem generalnym, jak również ściśle współpracuje z delegaturą WiN w Londynie". Stwierdzono, że z aktywnej działalności politycznej wycofał się po 1956 roku i wyjechał z rodziną do USA. W aktach znajdują się protokoły przesłuchań, obszerne charakterystyki gen. A. Chruściela, fotokopie listów przesyłanych do rodziny, donosy agenturalne. Odnaleziono również dokumenty z których wynika, że gen. "Monter" w 1960 roku podjął starania o powrót do kraju. Wstępnie władze PRL wyraziły zgodę na jego powrót do Polski, co planowano wykorzystać odpowiednio propagandowo. Ww. zmarł jednak 30.11.1960. W dniu 22.05.1963 zakończono prowadzenie sprawy, a materiały złożono w archiwum Biura "C" MSW pod sygn. 2098/II, a następnie zmikrofilmowano.

IPN BU 01178/835/J (1800/2) mikrofilm.

W zachowanych zapisach kartotecznych z kartoteki MON z lat 1968-1969 odnaleziono następujące informacje dotyczące gen. Antoniego Chruściela ps. "Monter" - po 1945 roku pełnił funkcję "zastępcy szefa sztabu do spraw wojska", następnie został mianowany "szefem grupy likwidacyjnej inspektoratu generalnego PKPR". Antoni Chruściel "był głównym motorem akcji powstańczej w Warszawie, przyznaje, że sprawował faktyczne dowództwo". Na jednej z kart odnaleziono również zapis "informatorem podaje, że właściwa robota wywiadowcza kierowana jest przez zespół ludzi z II Oddziału, który przeszedł na służbę Anglików, oddając im do dyspozycji cały aparat terenowy. Całość akcji jest koordynowana na odcinku polskim przez gen. Pełczyńskiego oraz Chruściela jako dysponujących ideowym rezerwuarem ludzi zrzeszonych w Związku Żołnierzy AK".

Zapis na kartach ewidencyjnych K-1135 z lat 1968-1969 z kartoteki MON.